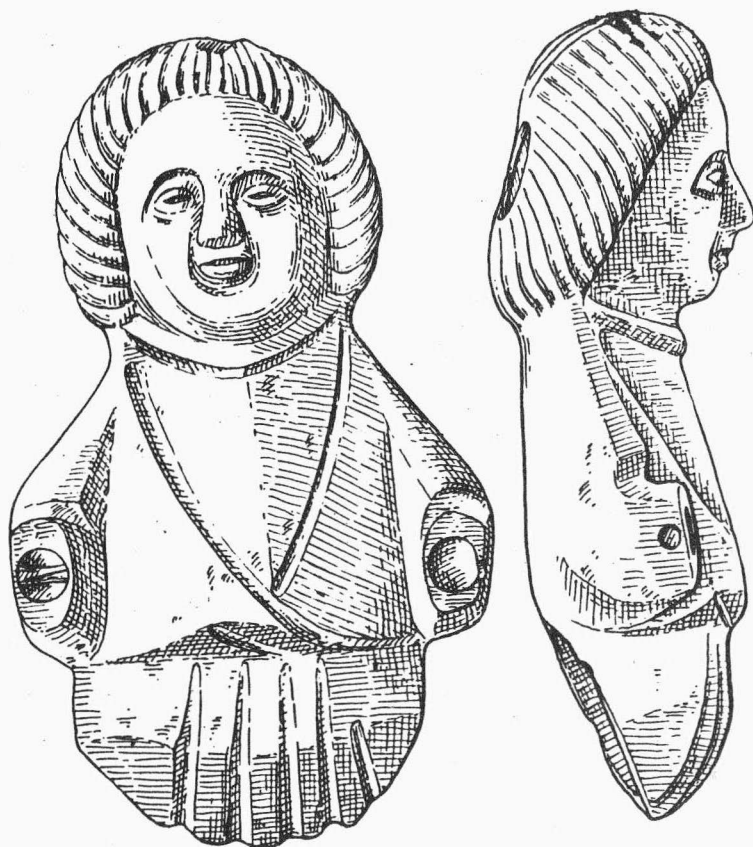

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1986

BRNO 1989

pochází z okolí nápadné sníženiny pod vysokofrekvenčním vedením.

Zachráněný materiál obsahuje eneolitickou keramiku /tunelová ucha, lištovitě zasílené okraje s "románskými lisénami"/, dále nálezy z období věteřovské skupiny a středodunajské mohylové kultury, velmi hojná je keramika lužických popelnicových polí stupňů HB - HC /našla se také mištičkovitá puklice z bronzového plechu a kamenný brousek s nedovrtaným otvorem na zavěšení/. Méně časté jsou střepy pozdně halštatské. Zastoupen je i mladý latén /tuhová keramika/ a objevil se i střep mladohradištního či středohradištního stáří. Ze středověkého materiálu stojí za zmínku zlomek ložtického poháru.

L i t e r a t u r a :

Trnáčková, Z. 1965: Zprávy VÚ Olomouc č. 121, 28.

Wankel, J. 1885: Královský kopec u Těšetic, ČVMSO 2, 93-94:

Siedlungslokalität bei Ústín /Bez. Olomouc/. Unweit von der Fundstelle des bekannten hallstattzeitlichen Hügelgrabes /Wankel 1885/ hat man eine Siedlung der Lauseitzer Urnengräberfelderkultur der Stufe HB - HC /Trnáčková 1965/ und nun ausser diesen auch Aeneolithikum, Věteřover Gruppe, mitteldanubische Hügelgräberkultur, HD, junge Latènezeit und frühes sowie hohes Mittelalter festgestellt.

ZJIŠŤOVACÍ SONDÁŽ NA HRADISKU V KOKORÁCH /okr.: Přerov/

Vít D o h n a l , Krajské vlastivědné muzeum Olomouc

/Obr. 16:14-18, 40/

Hradisko v Kokorách patří k lokalitám, které jsou sice už dlouho známy /Wankel 1890, 226/, ale novější literatura se o nich vyjadřuje s určitou rezervou /Knies 1902, 58-59; Podborský 1970, 201/. Proto v roce 1986 provedlo olomoucké muzejní pracoviště zjišťovací řez opevněním, když už před tím roku 1982 jsme ho kartograficky zdokumentovali.

Zjišťovací sonda o rozměrech /21 x 1 m byla umístěna asi do poloviny délky mírně obloukovitě se stáječícího valu, a to tak, že začínala svým severním koncem na okraji užitkové plochy, pokračovala přes valový násyp, dále protála obranný příkop a malý násyp na jeho vnější straně. Získaný řez potvrdil, že skutečně jde o umělou fortifikaci, která od ostatního terénu oddělovala malou ostrožnu, obtékanou ze severní strany meandrující říčkou Olešnicí. Valový násyp je hlinitý s množstvím menšího kamení a jen s ojedinělými velkými kameny na bázi valu. Těleso valu leží na asi 25 cm silné kulturní vrstvě, v níž se našlo kromě dvou kamenných drtidel několik nedatovatelných střepů z hrubých nádob. Jádrem valu tvoří červeně vypálená hlína /80 cm/, kterou překrývá asi 50 cm silný plášť ze světle hnědé zeminy s množstvím kamení. Na vnější straně červenavého jádra se rýsovaly zbytky dvou vodorovných trámů o průřezu 15 a 30 cm. Ze situace bylo zřejmé, že jde o pozůstatek čelní dřevěné spálené stěny. Na vnitřní /zadní/ straně valového násypu nebyla zjištěna žádná stopa po dřevěné či jiné opěrné konstrukci. Celková šířka valové hrady se dá odhadnout asi na 2 m. Před dřevěnou lící se do podloží zařezávala asi 2 m široká, směrem ven mírně skloněná berma bez kulturní vrstvy. Tvar ani velikost příkopu se nepodařilo zjistit, protože světlá jílovitá zemina s drobným kamením, která je součástí destruovaného valu, sesunutého do příkopu se nedala odlišit od rostlého terénu, v němž byl příkop vyhlouben. Pouze podle slabé příměsi tmavší hlíny, která se přece jen do příkopu dostala, se zdá, že příkop byl jenom asi 1 m hluboký. Před příkopem byl ještě druhý, menší val, nasypáný ze žluté jílovité zeminy, bez jakéhokoliv zvrstvení. Rovněž kulturní vrstva pod tímto vnějším valem chyběla.

V získaném materiálu je hojně zastoupena věteřovská keramika. Většinou jde o hrubé hnědočervené nebo hnědé hrnce, někdy i s obvyklou dvojicí pupků pod okrajem. Vyskytly se však i střepy z menších nádob s typickou povrchovou úpravou /matné leštění, připomínající kůži/. Méně početné jsou střepy z keramiky mladších fází kultury lužických popelnicových polí /HC, příp. i HD/. Kromě úlomků mazanice se objevilo i několik zvířecích kostí. Podle určení dr. J. Beneše, CSc, z paleontologického odd. NM v Praze šlo o koně a skot.

L i t e r a t u r a :

Knies, J. 1902: O některých předhistorických hradištích na Moravě, ČVMSO 19, 55-61.

Podborský, V. 1970: Mähren in der Spätbronzezeit und an der Schwelle der Eisenzeit. Brno.

Wankel, J. 1890: Archäologische Wanderungen in der Umgebung von Olmütz, MCC 16, 225-231.

Feststellungsgrabung auf Hradisko in Kokory / Bez. Přerov/. Der Schnitt durch die Befestigung /erdig-steiniger Wall, ein ca. 1 m tiefer Graben und ein kleiner Aussenwall/ bestätigten die ältere Voraussetzung, dass es sich um eine befestigte Siedlung auf einer kleinen Sporenlage /0,5 ha/ handelt, die auf der Nordseite ein mäandrierendes Flüsschen umfließt. Die Wallbefestigung war ungefähr 2 m breit, mit einer vorderen Holzwand und mit einer mässig abgeschrägten, gleichfalls ca. 2 m breiten Berme. Unter dem Wall ist eine Kulturschicht mit Věteřov Keramik und mit nicht allzuvielen Scherben aus den jüngeren Phasen der Lausitzer Urnenfelderkultur /HC - HD/.

NOVÉ NÁLEZY Z OSVĚTIMAN /okr. Uherské Hradiště/

Drahomíra Kalisová, Slovákcké muzeum Uherské Hradiště

Při hloubení melioračních rýh na katastru Osvětiman, v trati Jančová, byly vyryty lidské kosti. Po příchodu na místo nálezu jsem vybrala z výkopu a vyhozené hlíny několik kostí, mezi nimi část lebky. Ve druhé rýze shůra se na dvou místech 2 m od sebe vzdálených v profilu rýsovaly ulomené kosti dolních končetin v hloubce 80 cm pod úroveň povrchu. Zásyp hrobů se barevně nijak nelišil od okolní spraše. Po odkrytí obou hrobů bylo vidět, že výkop rýhy přetěl oba hroby šikmo tak, že z prvního zbyly jen nohy od poloviny femurů dolů a z druhého nohy od kolen dolů a na druhé straně rýhy paže a trup od poloviny hrudníku nahoru. Obě kostry ležely na zádech hlavou k ZSZ, kostra č. 2 měla lebku ukloněnou k pravému rameni. Ve zbytku hrobu č. 1 nebyly žádné milodary, v hrobě č. 2 ležely na žebrech pod levou klíční kostí 2 šipky s tulejkou: menší s listovitým hrotem směřovala hrotem k lebce, větší se zpětnými háčky hrotem k nohám. V tulejích obou jsou zachovány zbytky dřeva z ratišť šípů.

Orientace hrobů je typická pro Slované, vyskytuje se však i u jiných etnik. Výskyt šipek v hrobech končí v 10. století. Z katastru Osvětiman známe nálezy lužické kultury a pak až ze střední doby hradištní, kdy zde byla vybudována dvě hradiska. Z mladší doby hradištní je známo sídliště a pohřebiště v obci. S největší pravděpodobností lze tedy hroby, jež nepochybně tvoří součást pohřebiště, položit do střední doby hradištní.

O 730 cm dál severovýchodním směrem se v obou profilech rýhy rýsoval tmavý zásyp kulturní jámy s hrudami mazanice a uhlíky. Její dno sahalo po dno výkopu, bylo rovné, stěny jámy se k povrchu šikmo rozvířaly. Po kryptě ornice asi do hloubky 30 cm se vyrýsoval oválný půdorys jámy o rozměrech 460 x 300 cm. Kromě kusů mazanice a uhlíků jsme z objektu vybrali několik střepů kultury s moravskou malovanou keramikou, mezi nimiž byly okraje mísy a hrnce s výčnělkem, střepy z výdutě jemné keramiky /pohárku ?/ a část mísy na vysoké válcovité noze.

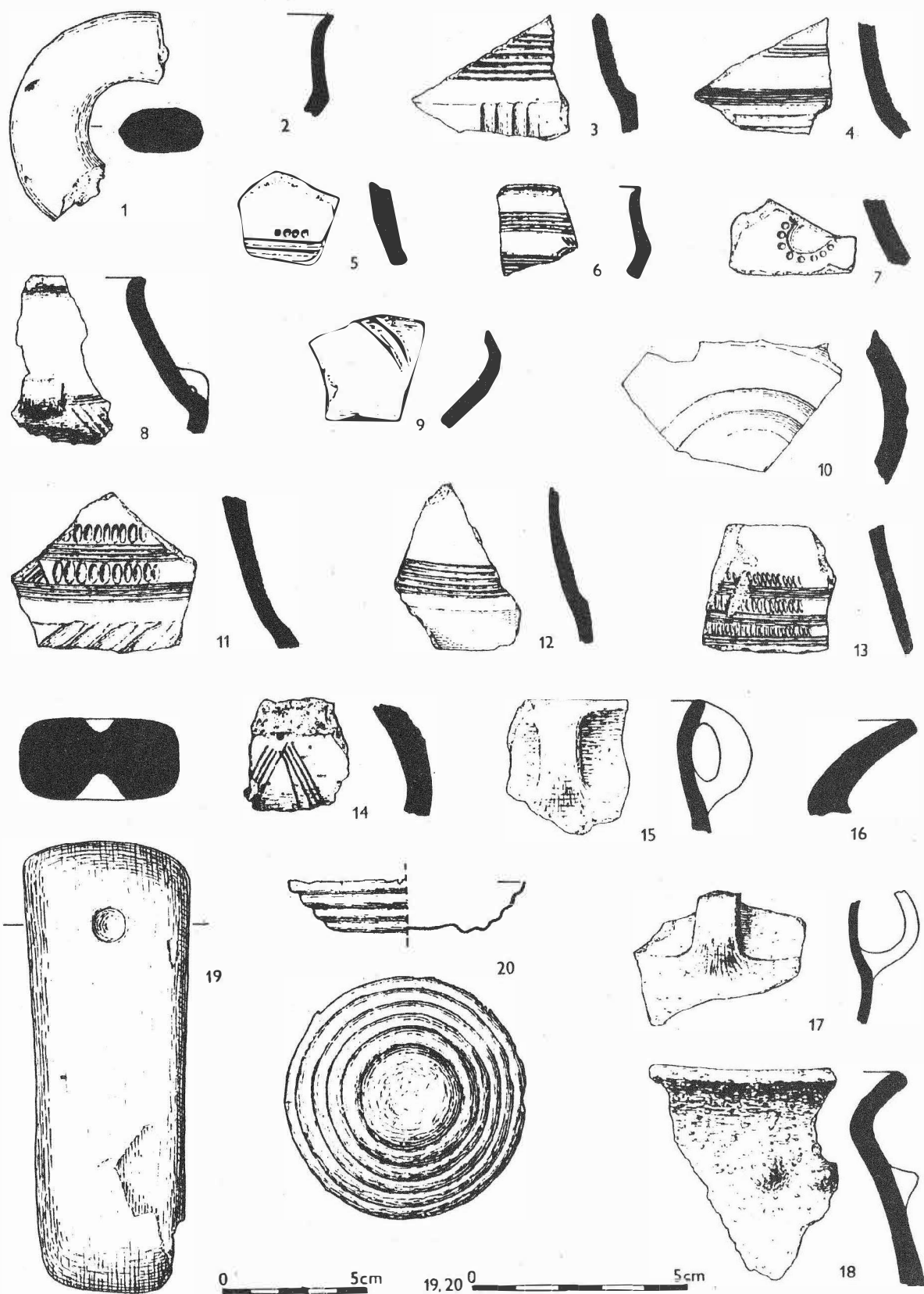
Neufunde aus Osvětimany / Bez. Uherské Hradiště/. Beim Aushub von Meliorationsrinnen im Kataster von Osvětimany in der Flur Jančová wurden 2 Skelettgräber und 1 Kulturgrube gestört. In den Gräbern lagen die Toten auf dem Rücken, mit dem Kopf nach Westnordwest. Der Tote aus Grab 2 hatte auf der linken Oberseite des Brustkorbes 2 Pfeilspitzen mit Tülle. Die Gräber stammen vermutlich aus der mittleren Burgwallzeit. Die Kulturgrube enthielt Material der Kultur mit mährischer bemalter Keramik.

NOVÉ PRAVĚKÉ NÁLEZY Z BLUČINY /okr. Brno-venkov/

Milan Salaš, MM Brno

V srpnu 1986 narazil I. Ladislav při rozšiřování sklepa domu č. 361 v Blučině na dosud neznámé nebo alespoň spolehlivě neidentifikované pravěké sídliště. Lokalita se nachází v západní části obce na severoseverovýchodním svahu nad Litavou po pravé straně jejího bezejmenného levého přítoku, pramenícího pod Novými horami. Na SMO-5, list Brno 9-8, určuje místo nálezu souřadnicový bod 45 mm od V s. č. a 97 mm od S s. č.

Horizontálně, proti svahu vedenou těžbou zeminy, byla zachycena báze naplavované sídlištní vrstvy, nasadající ostře na členité jílové podloží. Mocnost vrstvy nebylo možno přesně stanovit, ražený sklepní prostor se však nacházel 2,5 - 3 m pod úrovní dnešního povrchu. Spolu s několika neopracovanými balvany, zvířecími kostmi a rozptýlenými uhlíky se ve vytěžené hlíně nacházely střepy kultury s lineární keramikou a horákovské kultury, jíž bude nejspíše příslušet i nález od-

Obr. 16.

1 - 3 Roštín /okr. Kroměříž/, "Hradisko"; 14 - 18 Kokory /okr. Přerov/, "Hradisko"; 19 - 20 Ústín /okr. Olomouc/.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1986

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně,
sady Osvobození 17/19
- Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
- Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Dr. J. Unger
- Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby : A. Krechlerová
- Na titulním listě : bronzová plastika z Brna - Kozí ul.
- Tisk : Oblastní ediční středisko Jihomoravské
základny pracovišť ČSAV v Brně
- Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
- Vydáno jako rukopis : 450 kusů. - neprodejné